

Превенция на агресивното поведение у децата в училище и детската градина
The Prevention of Aggressive Children's Behavior in School and Kindergarten

ПРИЯТЕЛСТВОТО В ЖИВОТА НА ДЕТЕТО

Даниела Димитрова

Красимира Василева

Целодневна детска градина „Изворче“, Шумен

Резюме. Съдържанието на статията е ориентирано към популяризиране на педагогически опит за прилагане на различни техники за предотвратяване и преодоляване на агресивните нагласи у децата в условията на детската градина. Това може да се реализира по време на организирани моменти в детска градина чрез планирана ситуация, чрез използване на учебното съдържание и по време на вербално и невербално общуване с децата.

Keywords: cordiality, trust, friendship, kindness, love.

Последните изследвания показват, а и ние безспорно няма как да не го забелязваме, че насилието между децата е сериозен проблем.

Едно от най-честите места, където се проявява и съответно понася агресия във възрастта от 3 до 7 години, е детската градина. Различните особености на средата, в която се намират децата, повишават или снижават вероятността от възникване на агресивни действия.

Децата в тази възраст непрекъснато се учат от обкръжението си. От голямо значение е развиването на духовните сетива на децата и натрупване на ярки образи, преживявания и представи. Типично за децата в този период е проявата на неосъзната агресия, която може да се овладее чрез позитивни емоции, подражание на различни модели на поведение и превръщането им в осъзнати действия. Във възрастта между 3 и 7 години децата разширяват своите умения за изразяване на чувствата, но уви, не винаги умеят да ги анализират и споделят по адекватен начин. Това е период от тяхното развитие, който е достатъчно сензитивен, за да ни помогне да постигнем резултати в този план. Като начало, поставяме акцент върху развиване на способностите им за себепознание и приемане на другия. По този начин укрепваме и тяхното чувство за самоценност и насочваме погледа им към значими социални проявления, дълбоко свързани с моралните човешки стойности и с тяхното детско ежедневие. Като илюстрация на разсъжденията може да послужи сценарият за заниманието на тема „Моите приятели“.

Цел: Да дадем възможност на детето да проявява свободна воля и сътрудничество, приятелство и привързаност към околните.

Образователно направление: Социален свят

Ядро: Общуване с околните и самоутвърждаване

Задачи:

1. Изграждане на позитивно отношение към другите деца и желание за взаимодействие с тях.
2. Стремеж към проява на доброжелателност, разбиране и съобразяване с връстниците.
3. Осмисляне на ролята на личния опит при сътрудничеството с другите.
4. Активизиране на форми на речевия етикет чрез употреба на словесни етикетни изрази за вежливост.

Вид на педагогическата ситуация: Планирана

Предварителна подготовка:

1. Предварителен прочит на цялата приказка „Принцеса Емили“.
2. Илюстрации от приказката „Принцеса Емили“, нарисувани от деца от ПГ.
3. Пластини и дъски за индивидуална работа.
4. Медия с илюстрации от приказката „Принцеса Емили“.
5. Музикален фон с песни за доброто.

Описание на планираната ситуация:

Учител: Деца, вчера ви прочетох една приказка за принцеса Емили и разбрах по вашите очички, че тя много ви хареса! Много ми се иска днес да развълнуваме нашите гости с постъпката на принцеса Емили. А сега ще ви прочета част от приказката!

Принцеса Емили

На върха на Ледената планина в Леденото царство живееше принцеса Емили. Тя правеше ледени войничета, които изпращаше навред по света, за да се борят със злото и неправдата. Наричаше ги войни на добрината.

Звънецът за вечеря извънтя тъкмо когато тя ваеше сърцето на единадесетото си войниче. Момичето се направи, че не чува, защото искаше да го завърши. „Ако го оставя сега, след вечеря може и да е късно“ – помисли тя.

– Съжалявам, че закъснях, мамо, но мога да обясня – пропя принцесата.

– Не ти искам обясненията. За наказание, че не спази Протокола, ти отнемам поялника. Така няма да се задържаш в стаята си след звънеца за хранене – ядно каза царицата.

Момичето стисна зъби и излезе. Затвори вратата и сълзите ѝ закапаха тежко върху малките перли, които украсяваха роклята ѝ.

– Не запращай сълзите си по нас. Тяхната топлина ще ти помогне да довършиш краката на войничето!...

Учител: Защо перличката моли принцесата да не плаче? Емили за кого прави тези войничета, на кого иска да ги подари? Според вас кое сърчице е по-добро: на дядото или на неговото внуче?

А вие можете ли да си сложите ръчичките на вашите сърчица? Къде са?

Какво усещате? Как бият? Как туптят? Развълнувани ли сте и вие? Така бихте се чувствали и вие винаги когато правите добри неща, добри дела!

Можете ли да споделите с нас някоя добра постъпка, ваша или на ваш приятел? (*Децата разказват свои добри постъпки.*)

И аз искам да споделя колко силно се развълнувах от постъпката на Петър! (*Учителката разказва постъпката и заедно с децата определят каква е тя.*)

Какви трябва да бъдем един към друг? А когато ваш приятел е в беда, бихте ли му подали ръка? Сещате ли се за някоя добра постъпка, която ви е впечатлила, от друг разказ или приказка, която сме чели? („Сините листа“, „Лошата дума“, „Двете козлета“, „Двете козички“ и др.).

А ако някой не иска да ви даде своята играчка, вие как бихте постъпили? Какви думички бихте използвали? (*Децата споделят добрите думи.*)

Хайде да видим чрез нашата любима игра „Радвам се да те видя“ как ще предадете поздравите помежду си – с топлина, доброта, приятелство, сърдечност и доверие? (*Изиграват играта.*)

По лицата ви разбрах каква сила имат тези думички! Затова за награда хората ги наричат „вълшебни“ и могат да отварят всяка врата.

Аз продължавам да си мисля за принцеса Емили и нейните приятели и за 11-ото войниче, за което не останало време, и въпреки че е с едно краче, то иска да направи друг човек щастлив, като подари най-скъпото – живота си!

Деца, искате ли и ние да направим войни на добрината? (*Учителката раздава индивидуални материали за работа с пластилин на децата.*)

Днес аз няма да ви покажа как се правят фигурки. Нека те да бъдат вашите войничета, направени с любовта на мъничкото ви сърчице. Така вие ще дарите част от себе си на хората, които обичате, като им подарите своята фигурка! Приятна работа! (*На фона на музика от песни с подходящ текст децата работят по поставената задача.*)

Докато ви гледам, ми дойде една идея. Вие бихте ли се доверили на детето до вас да довърши вашата фигурка? Така този ваш приятел ще предаде своето послание и войните на доброто ще станат още по-силни! (*Всяко от децата предава своята индивидуална дъска с творбата си на детето до себе си, като то продължава да работи започнатото от детето до него.*)

Вълшебствата не спират! Принцеса Емили е очарована от вас и ви е изпратила от своето ледено царство вълшебно цвете.

Искате ли в него да сложим нашите войни на доброто и да го поставим на входа на детската градина – така, докосвайки се до него, децата от нашата детска градина да станат по-добри и да се отнасят с много любов и търпение един към друг, също като вас? (*Децата заедно с учителката изнасят вълшебното цвете във фойето на детската градина. Поставят го на предварително определеното място и заедно изпяват любимата си песен „Вълшебните думи“.*)

Заклучение

Светът, в който живеем, се усложнява с всяка изминала година и всички ние, условно наречени възрастни, като че ли приемаме за нормални проявите на детска агресия. „Те са буйни, невъзпитани, какво можем да направим ние? Нямаме право да ги удряме, наказанията са неефективни, а родителите най-често не им обръщат внимание.”

Агресията е навсякъде около съвременните деца. Нормално е те да са агресивни. И ако искаме да открием причините за това и да сведем до минимум тяхното проявление, трябва да обърнем внимание на агресията в действията на възрастните, защото детската агресивност се корени именно там.

Отношението на възрастните към децата е от изключително значение за появата, устойчивостта и ескалацията на детската активност. Децата се нуждаят не само от демонстрация на обич и грижи. Те имат нужда от сигурност, внимание, искреност, доверие и сърдечност.

Когато говорим за необходимостта децата да се учат да решават конфликтите си, не можем да не признаем, че все пак има значение възрастта и свързаната с нея способност да се възприемат и изпълняват определени послания. И тъй като при малките деца действието е по-красноречиво от думите, те успешно биват отделяни от ситуации на агресия чрез пренасочване на вниманието.

БЕЛЕЖКИ

1. „Принцеса Емили“ – приказка
2. Аз съм в детската градина. (2010 г.) Практическо ръководство за учителя. София,

FRIENDSHIP IN THE LIFE OF THE CHILD

Abstract. The paper attempts to promote the teaching experience for implementing various techniques for preventing and overcoming the aggressive attitude among children in the kindergarten. The prevention and overcoming of the aggressive attitude can be carried out during organized moments in the kindergarten through a planned situation or using the curriculum as well as during the verbal and non-verbal communication with the children.

Daniella Dimitrova

✉ Head of Izvorche Kindergarten
Shumen, Bulgaria
GSM: +359 887643910,
E-mail: zdg35@abv.bg

Krasimira Vasileva

Senior teacher, Izvorche Kindergarten
Shumen, Bulgaria
GSM: +359 899190053,
E-mail: zdg35@abv.bg